

Kockázatok, feladatok és lehetőségek a gyakorlatban

Munkahelyi egészség és biztonság erősítése a kreatív iparágakban

Hatos Istvánné

Szakmai Konferencia - 2018. Április 25.
Békéscsaba - Rokka Rendezvényház

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

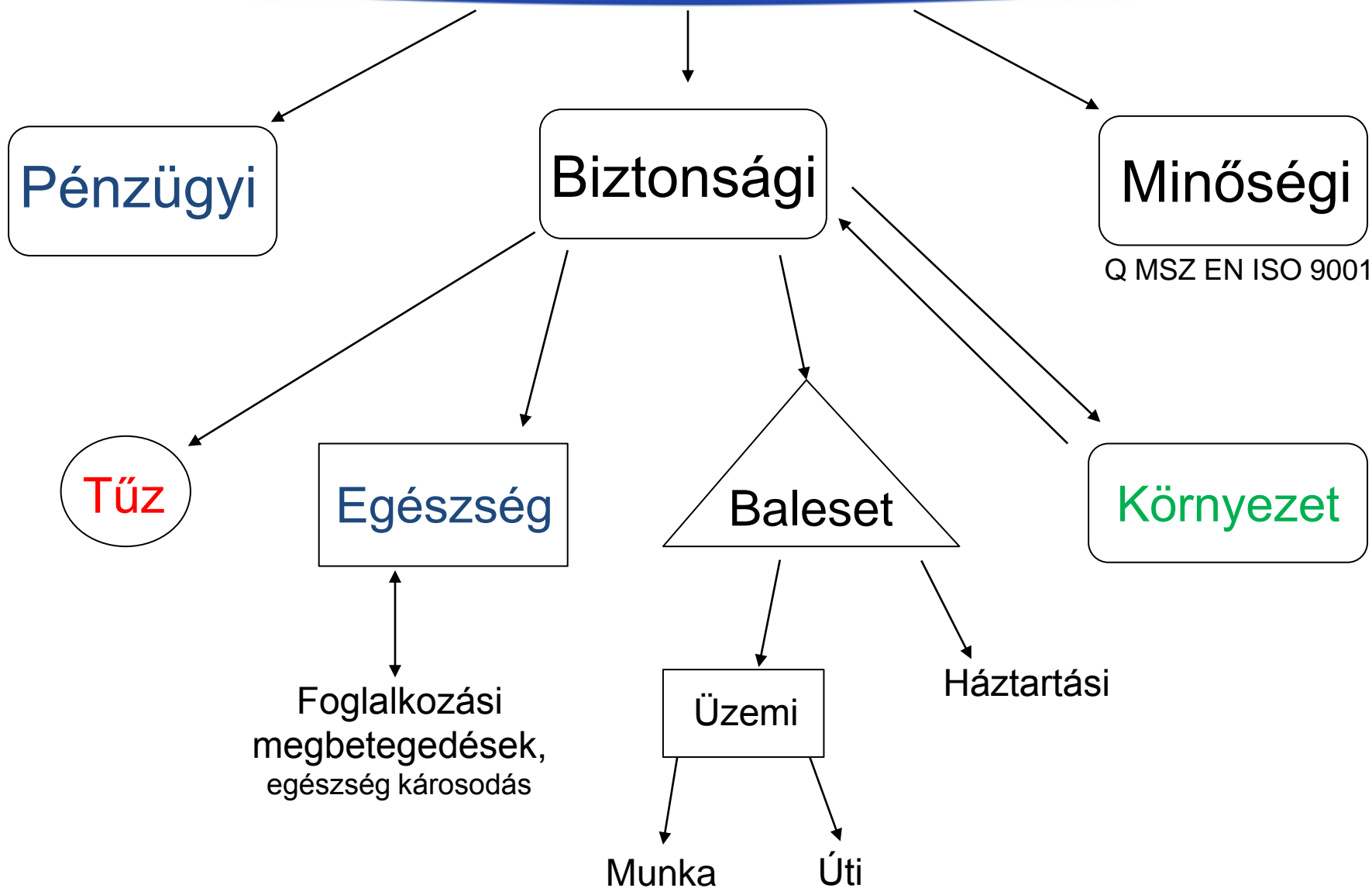

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„MUNKAHELYI EGÉSZSÉG ÉS BIZTONSÁG ERŐSÍTÉSE
A TEXTÍLIA, RUHÁZATI TERMÉK, BŐR, BŐRTERMÉK
ÉS LÁBBELI GYÁRTÁSA ALÁGBAN”

GINOP-5.3.4-16-2016-00010

KOCKÁZAT

Biztonsági kockázatok

Veszélyhelyzetben a sérülés, vagy egészségkárosodás valószínűségének és súlyosságának együttes hatása

- **Tűz**

Anyagi,

Környezeti

Személyi

- **Egészség**

Egészségkárosodások / egyszeri behatás, baleset /

Foglalkozási megbetegedések / többszöri, v. hosszantartó behatások /

- **Baleset**

Üzemi

Háztartási

Munka

Úti

- **Környezet**   külső környezet hatása a munkavállalókra   tevékenység hatása a környezetre

KOCKÁZATÉRTÉKELÉS

Veszély: minden olyan eszköz, gép, felszerelés, anyag, keverék, módszer, gyakorlat, technológiai elem, Tevékenység, vagy munkakörnyezeti hatás, amely egy lehetséges sérülés vagy egészségkárosodás forrása lehet

- **Fizikai veszélyek**

- Mechanikai
- Forgó, mozgó gép, berendezés
  - » Anyag és energiaellátó rendszerek
  - » Munkahelyi környezet (padozat, megvilágítás, mozgástér)
- Munkahely zajterhelése
- Rezgés elleni védelem
- Infra és ultrahang
- Sugárzások
- Elektromágneses mező
- Érintésvédelem
- Villámvédelem
- Ívfény
- Érintkezés forró és hideg tárgyakkal
- Szúrások, vágások, nyírások

- **Kémiai biztonság**

- Veszélyes anyagok
- Veszélyes készítmények
- Klíma

- **Biológiai veszélyek**

- **Pszichoszociális, pszichés veszélyek**

- Pszichoszociális, pszichés tényezők
- Stresszorok
- Ergonómiai tényezők
- Képernyő előtt végzett tevékenységek
- Zajterhelés
- Levegő tisztaságának vizsgálata
- Környezetterhelés
- Maradék
- Hulladék
- Csomagolóanyag stb.

A kockázatok értékelésének másik módja (UK)

1. A veszélyek azonosítása
2. A veszélyeztetettek és
a veszélyeztetés módjának azonosítása
3. A kockázatok értékelése és
a megelőző intézkedések meghatározása
4. Az eredmények rögzítése és
az intézkedések végrehajtása
5. A kockázatértékelés felülvizsgálata,
szükség esetén módosítása

5.§ a munkahelyek kémiai biztonsága

- a. veszély azonosítása
- b. az expozíció-hatás (koncentráció/dózishatás) összefüggés elemzése,
- c. az expozíció becslése,
- d. a kockázat értékelése: minőségi, illetve mennyiségi jellemzése

FELADATOK

Veszélyforrások felismerése

Veszélyeztetettek azonosítása

- Munkakörökre
- tevékenységekre
- Személyekre

Kockázatok értékelése

Megelőző intézkedések

Hatékonyság vizsgálata

Felülvizsgálat

Dokumentációk vizsgálata

- Szabályzatok
- Munkaköri leírások
- Munkautasítások, eljárások
- Technológiai leírások
- Műveleti utasítások
- Gépkezelési utasítások
- Vizsgálati jegyzőkönyvek, gépnaplók stb.
- Esélyegyenlőség
- Adatbiztonság

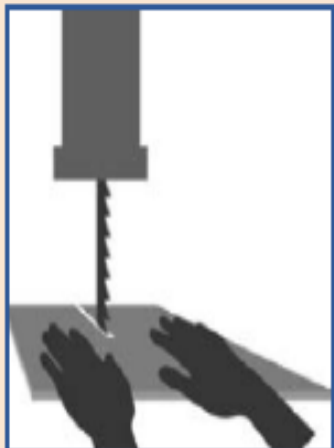
Veszélyforrások

Munkaeszközök használata:

- Védelem nélküli forgó, mozgó alkatrészek,
- Gépek, berendezések nem megfelelő stabilitása, szilárdsága,
- Anyagok vagy tárgyak elmozdulás (esés, gurulás, csúszás, összeomlás, elütés, elsodrás),
- Gépek, járművek mozgása (pl. emelőgépek, belső szállítás, belső és külső közlekedés,
- Gépek, járművek mozgó alkatrészei (emelőgépek mozgó, elforduló elemei)
- Tűz- és robbanásveszély (súrlódás, nyomástartó edények,)
- Nyomásból származó veszélyek (hidraulika, pneumatika),
- Veszélyes felületek (éles, sorjás, egyenetlen felületek, szélek és sarkok, kiálló részek, forró vagy hideg felületek),
- Feszültség alatti részek megérinthetősége,
- Érintésvédelem hiányosságai,
- Kezelőszervek, vészleállítók helytelen, vagy hibás elhelyezése, (korlátozott hozzáférés),
- Kezelőszervek jelölésének hiánya vagy hibája,
- Biztonsági berendezések (fék, hang- és fényjelző készülék stb. hiánya, elégtelensége, hibája.

Munkaeszközök használata II.

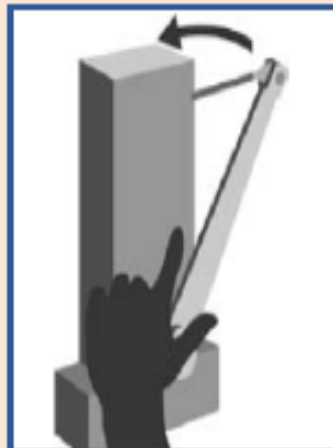
Példa:

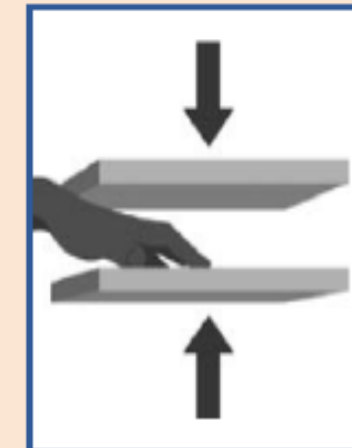
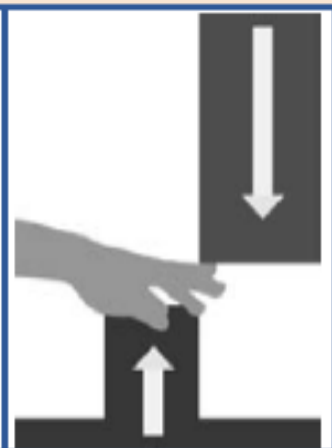
▪ *vágás veszély*

▪ *behúzás veszély*

▪ *nyírás veszély*

▪ *összenyomás veszély*

[Forrás: *Guide for Risk Assessment in Small and Medium Enterprises: 2. Hazards arising from Machinery and other Work Equipment*, International Social Security Association (issa)]

MUNKAKÖRNYEZET, KLÍMA I.

- Személyek, vagy tárgyak leesése,
- Magasban végzett munka,
- Mélyben végzett munka,
- Kényelmetlen mozdulatok vagy testhelyzet,
- Szűk munkahely,
- Rendetlen, elhanyagolt munkahely,
- Megbotlás, megcsúszás, elesés,
- Emberek, állatok mozgása, támadása,
- Gépek, járművek mozgása,

MUNKAKÖRNYEZET, KLÍMA II.

- Zárt terekben, tartályokban végzett munka,
- Oxigénhiányos légtér,
- Szabadban végzett munka,
- Vízben, vagy víz alatt végzett munka,
- Hideg/meleg klímakörnyezet,
- Nem megfelelő munkahelyi klímaparaméterek (hőmérséklet, páratartalom, légmozgás, huzat)
- Szennyezett munkahelyi levegő (gázok, gőzök, aeroszolok, porok,)
- Túlnyomás alatt vagy kisnyomásban végzett munka,
- Kedvezőtlen időjárási feltételek.

Munkavégzés

- Kézi anyagmozgatás,
- Rossz egyéni munkamódszer,
- Változó munkahely,
- Feszültség közelében végzett munka,
- Túlzott igénybevétellel járó fizikai munka,
- Egyéni védőeszköz használatából eredő többletterhelés

FIZIOLÓGIAI, IDEGRENDSZERI ÉS PSZICHÉS TÉNYEZŐK:

- Nehéz fizikai munka,
- Nagy koncentrációt igénylő munka,
- Túl intenzív, vagy monoton munka,
- Éjszakai munka,
- Többműszakos munkarend,
- Egyedül, vagy elszigetelten végzett munka,
- Személyek fenyegetése, támadása, (erőszak)
- Állatok (házi és vad), rovarok (méh, darázs) fenyegetése, támadása,

Pszichés veszélyforrások vizsgálata

- A feladatok, munkafolyamatok vagy a munkavégzés szervezési hiányosságaiból adódó pszichés terhelés
- Összehangolatlanosság, tisztázatlanság, ellentmondó információk, áttekinthetlenség, túl sok, vagy túl kevés információ,
- Felelősség, döntési helyzetek,
- Időkényszer, teljesítménykényszer,
- Érzelmi megterhelés, emberi kapcsolati tényezők
- Konfliktushelyzetek

EGYÉB TÉNYEZŐK, VESZÉLYFORRÁSOK

- Munkavédelmi oktatás hiánya, vagy nem megfelelő végrehajtása,
- Gyakorlatlan, gyakran változó munkavállalók,
- Gyakran változó munkafeladatok,
- Munkaszervezési hiányosságok,(irányítás, létszám, szükséges utasítások,
- Szakképzettség hiánya,
- Üzemeltetési dokumentáció hiánya, vagy hiányosságai,
- Egészségügyi vizsgálat hiánya,
- Műszaki tartalmú időszakos felülvizsgálat hiánya vagy hiányosságai,
- Munkahelyi elsősegélynyújtás hiányosságai.

LEHETŐSÉGEK

- Dokumentációk tételes átnézése
- Gépek, berendezések vizsgálata
- Helyszíni szemle
- Folyamatvizsgálatok
- Munkanapfelvétel, munkakörelemzés
- Munkabalesetek tapasztalatai
- Más foglalkoztatók tapasztalatai
- Tájékoztatók, egyéb információk

* A kérdőív 1.2., az 1.3., az 1.4.1. és az 1.5. fejezeit munkakörnként, megváltozott munkaképességű dolgozók esetében egyenként kell kitölteni

1. Pszichoszociális tényezők			
Dolgozó adatai:			Nem vonatkozik
Terület:			
Törzsszám:	Név:	Munkakör:	
Munkahelyére más településről utazik?			☐
Munkahelyére napi 1 óránál többet utazik?			☐
Autóval közlekedik?			☐
Tömegközlekedéssel utazik?			☐
Kerékpározik a munkába jövet?			☐
Gyalogosan jár munkába?			☐
Igényel a munkája kezdeményező készséget?			☐
Van lehetősége új dolgokat tanulni, új ismereteket szerezni munkája során?			☐
Meghatározhatja-e, mikor tartson szünetet?			☐
Hasznosnak érzi munkáját?			☐
Pontosan tudja, milyen területekért felelős?			☐
Munkahelyén előzetesen jól informált a fontos döntések, változások, vagy a jövő terveit illetően?			☐
Megkapja az összes szükséges információt ahhoz, hogy jól dolgozhasson?			☐
Általában megbeszéli a főnökével, hogyan kell a munkáját jól végrehajtani?			☐
Munkájával kapcsolatosan munkahelyi vezetőjétől pontos, egyértelmű utasításokat kap?			☐
Ismeri a munkájával szembeni elvárásokat, paramétereiket?			☐
Elegendőnek tartja a munkájával kapcsolatos értékelést?			☐
Munkájában gyakran van sikerélménye?			☐
Véleménye szerint a közvetlen főnöke jól kommunikál a beosztottaival?			☐
Véleménye szerint a közvetlen főnöke jól kommunikál a feletteseivel?			☐
Véleménye szerint a főnöke alapján jól oldja meg a konfliktusokat?			☐
Általában jó a kooperáció a kollégáival?			☐
Kap segítséget, támogatást szükség esetén a munkatársaitól?			☐
Tapasztalható konfliktus, vagy egyéb kellemetlenkedés részükről?			☐
Tapasztalt személyével szemben bármilyen hátrányos megkülönböztetést?			☐
Jellemző a változó munkahelyen történő munkavégzés?			☐
Jellemző a távoli munkahelyen történő munkavégzés?			☐
Tudja befolyásolni a munkafolyamatát?			☐
Kevésbé tud hatni a munkafolyamatára?			☐
Kreatívan befolyásolhatja munkavégzését?			☐
Munkája összetett, bonyolult?			☐
Munkáját zavaró körülmények befolyásolják?			☐
- zaj			☐
- helyi rezgés			☐
- egésztest rezgés			☐
- zavaró színek			☐
- meleg			☐
- hideg			☐
- tűző nap			☐
- állandó huzat			☐
- szálló por			☐
- baleseti veszély			☐
- nem megfelelő ergonómia			☐
- barátságatlan, rideg munkakörnyezet			☐
- nem megfelelő, korszerűtlen gép, berendezés			☐
- vegyi anyag,			☐
- fertőzésveszély			☐
Munkája elvégzéséhez elegendő munkatárs áll rendelkezésére?			☐
Valamennyi munkatársával jó a kapcsolata?			☐

Alkalmazható módszerek

- Tétéles vizsgálat
- Meghallgatások
- Kérdőíves megkérdezések
- Cheklista
- Szemrevételezés,
- Bejárás
- Elemzés
- Becslés
- Értékelés

Alkalmazható módszerek II.

- Javaslatok
- Hatások előzetes elemzése
- Költségek vizsgálata
- Hatékonyság mérése
- Szervezési, vezetési folyamatok áttekintése
- Konfliktuskezelés és problémamegoldás team munkában
- Képzési, oktatási lehetőségek
- Visszacsatolás
- Információk

Kockázat menedzsment keretrendszer alkalmazása ISO 31000

- Alapelvek, folyamatok általánosak
- A környezet megértése
- Kockázatok értékelése
- Kockázatok kezelése
- Visszacsatolás

A munkavédelmi hatósági ellenőrzés

- a munkáltatók és munkavállalók egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéssel kapcsolatos feladatainak és kötelezettségeinek teljesítésére,
  - a munkahelyekre, a munkaeszközök üzemeltetésére, az alkalmazott technológiákra és anyagokra, valamint az egyéni védőeszközökre vonatkozó követelmények érvényesítésére,
  - a munkabalesetek, foglalkozási megbetegedések és fokozott expozíciós esetek kivizsgálására, bejelentésére, nyilvántartására, valamint megelőzésére tett intézkedésekre.
-
- Kockázatértékelés/kockázatbecslés*,
  - Munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatok,
  - Munkáltató belső szabályozásai (*egyéni védőeszköz juttatás belső rendje, orvosi vizsgálatok rendje*),
  - A veszélyes létesítmény, munkahely, munkaeszköz, technológia üzembe helyezésének, időszakos biztonsági felülvizsgálatának dokumentumai*,
    - Előírt képesítések megléte,
    - Munkavédelmi oktatások dokumentációi,
    - Gépek dokumentációi,
    - Mérési jegyzőkönyvek,
    - Nyilvántartások, stb.

Munkavédelmi szakterület

A szakmai irányítást, felügyeletet ellátó Nemzetgazdasági Minisztérium Munkavédelmi Főosztálya által megfogalmazott, a 2018. évet érintő leghangsúlyosabb prioritások, főbb tevékenységi körök, ágazatok:

minden évben kiemelt figyelmet kapnak a különösen veszélyes foglalkoztatási ágazatok, mint az építőipar, a mezőgazdaság, a feldolgozóipar (pl: fémipar, faipar, élelmiszergyártás) a bányászat és az egészségügy,

- a kölcsönzött munkavállalók munkakörülményeinek ellenőrzésére irányuló célvizsgálata, az év I. és IV. negyedévében került , illetve kerülnek lefolytatásra,
- a mezőgazdasági tevékenységek célvizsgálat, amely az év II.-III. negyedévében kerül lefolytatásra, melynek célja a figyelem ráirányítása az ágazat legsúlyosabb veszélyforrásaira,
- az illetékességi területen a gazdasági szerkezet, a munkabaleseti helyzet és az ellenőrzési tapasztalatok figyelembevételére alapján saját tervezésű célvizsgálat válik szükségessé.

ÉRTELMES CÉLOKÉRT, TUDATOS MUNKÁVAL, EMPÁTIÁVAL
ÉS FELELŐSSÉGGEL A TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGÉRT

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

Hatos Istvánné
Munkabiztonsági vezető
UNICON Zrt.
+36309354180
hatos.e@uniconrt.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE